

Aan de gemeenteraad

Datum : 30 januari 2024
Zaaknummer : 4071688
Contactpersoon : Gerard Fidder
Telefoonnummer : 026 3772303

Onderwerp: Langer of voor onbepaalde tijd toewijzen van zorg

Geachte voorzitter en leden,

Bij deze informeren wij u over ons onderzoek naar het langer of voor onbepaalde tijd toewijzen van zorg in de Wmo en jeugdzorg. We gaan op basis van dit onderzoek een start maken met het wijzigen van ons toewijzingsbeleid. Hiermee doen we de komende periode eerst ervaring op, waarna we deze willen verwerken in de beleidsregels Wmo en jeugdzorg. Aanleiding tot dit onderzoek is de aangenomen [motie 23M35](#), waarin het college wordt opgeroepen om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om een Wmo-toewijzing voor onbepaalde tijd in te voeren. Deze motie wordt via deze raadsbrief afgedaan.

Inleiding

Op 31 mei 2023 is de motie 23M35 aangenomen. Op basis van deze motie is het onderzoek gestart en heeft overleg plaatsgevonden met sociale wijkteams en het APCG. Ook de Adviesraad Jeugd & Wmo is om advies gevraagd. In deze raadsbrief wordt u geïnformeerd over de uitkomsten van dit onderzoek en de wijziging die we willen doorvoeren in ons toewijzingsbeleid in de Wmo en jeugdzorg. Het gevraagde advies van de Adviesraad en de aanvullende reactie van het APCG hierop zijn bijgevoegd, inclusief de reactie van de gemeente op de afgegeven adviezen en opmerkingen.

De sociale wijkteams zijn akkoord met de aanpassing van het toewijzingsbeleid en staan hierachter.

Langer toewijzen

Het onderzoek levert op dat we meerwaarde zien om langer of voor onbepaalde tijd zorg toe te wijzen in bepaalde situaties, mits er wel periodiek geëvalueerd blijft worden of de toegewezen zorg nog passend is. We laten inwoners dus niet los, want we blijven contact houden, maar er is niet steeds een nieuwe toewijzing nodig.

Daarbij richten we ons op de volgende zorgvormen/inwonergroepen:

Toewijzen voor onbepaalde tijd:

- Bij huishoudelijke ondersteuning bij ouderen, waar geen verbetering in de situatie meer wordt verwacht waardoor de ondersteuningsbehoefte niet zal verminderen, maar eerder zal toenemen.

Datum : 30 januari 2024
Zaaknummer : 4071688
Pagina : 2

- Bij groepsbegeleiding voor inwoners met (beginnende) dementie. Ook bij deze groep wordt immers geen verbetering in de situatie meer verwacht, waardoor de ondersteuningsbehoefte niet zal verminderen, maar eerder zal toenemen.
- Hulpmiddelen worden al voor onbepaalde tijd toegewezen. Dit blijven we doen.

Toewijzen voor bepaalde tijd (langer dan nu het geval is):

- Bij de zorgvormen Begeleiding Jeugd/Wmo en Behandeling Jeugd willen we nu standaard voor een periode van een jaar toewijzen, tenzij het gewenste zorgproduct, en/of aantal uren en/of passende aanbieder nog onvoldoende helder is. Dan kan een kortere toewijzing worden ingezet. We zien nu namelijk bij deze zorgvormen dat regelmatig kortlopende toewijzingen (korter dan een jaar) worden afgegeven. Het steeds verlengen van dergelijke toewijzingen geeft veel onrust bij inwoners en leidt tot administratieve lasten bij wijkcoaches en zorgaanbieders.
- Specifiek voor kinderen vanuit de ZEVMB-groep (Zeer Ernstige Verstandelijke en Meervoudige Beperkingen) willen we bij inzet van Begeleiding jeugd een duur van de toewijzing inzetten van ten minste drie jaar.
- Bij pleegzorg wordt nu over het algemeen voor een jaar toegewezen. Dit willen we verlengen naar standaard twee jaar.

In alle gevallen blijft een tussentijdse evaluatie nodig, die bij wijzigingen in de situatie van de inwoner kan leiden tot een aanpassing van de toewijzing. Dit geldt ook voor het tijdig signaleren wanneer de Wet langdurige zorg (Wlz) beter passend is.

We starten met bovenstaande aanpassingen, maar gaan ook verder verkennen of bij andere situaties en groepen langer toewijzen wenselijk is. Daarbij zal ook worden gekeken naar inwoners met levenslange beperkingen. We willen samen met sociale wijkteams, Adviesraad Jeugd & Wmo, APCG en Bijzonder in Arnhem kijken in welke situaties het passend is om langer of voor onbepaalde tijd zorg toe te wijzen. Aangezien ook bij deze groep de ondersteuningsbehoefte kan variëren is hier nog een nadere verkenning op nodig. We informeren u in het derde kwartaal 2024 wat hiervan de (eerste) uitkomsten zijn.

Uitkomsten onderzoek naar mogelijkheden toewijzing voor onbepaalde tijd

In het onderzoek, dat nu aanleiding geeft voor het aanpassen van het toewijzingsbeleid, is gekeken naar gemeenten die al een toewijzing voor onbepaalde tijd hanteren. Er zijn gemeenten die voor onbepaalde tijd toewijzen indien er geen verbetering meer wordt verwacht in de situatie van de inwoner. Daarnaast is er een gemeente die altijd voor onbepaalde tijd toewijst, maar daarnaast inwoners er per brief op wijst dat er een evaluatie volgt en dat dit gevolgen kan hebben voor de inhoud van de toewijzing.

Ook is gekeken naar de huidige Arnhemse toewijzingspraktijk. Het sociaal wijkteam wijst zorg toe. In de huidige situatie zijn er bij het sociaal wijkteam geen strakke richtlijnen vastgelegd over de duur van de toewijzing. Dit ligt bij de wijkcoach, die altijd intern afstemt en het vier-ogen-principe toepast. Daarbij is bij

Datum : 30 januari 2024
Zaaknummer : 4071688
Pagina : 3

wijkcoaches wel consensus dat bij een vrij stabiele situatie er normaal gesproken langer wordt toegewezen, dan bij een inwoner waarbij de situatie meer in ontwikkeling is. Alleen bij hulpmiddelen wordt er voor onbepaalde tijd toegewezen.

De reden dat we tot nu toe bij vrijwel alle zorgvormen voor bepaalde tijd toewijzen, is dat de Wmo erop gericht is om inwoners weer zoveel mogelijk zelfstandig te laten wonen en te laten meedoen aan de samenleving. Ook de jeugdzorg heeft als doel om de ontwikkeling van het kind/de jeugdige te bevorderen. De ondersteuning is erop gericht om inwoners te leren omgaan met beperkingen en belemmeringen die zij ervaren. Dit betekent dat de ondersteuningsbehoefte ook kan variëren en afnemen, waardoor het zinvol is om regelmatig de ingezette ondersteuning te evalueren. Is de ondersteuning nog nodig; moet deze intensiever of kan lichtere ondersteuning worden ingezet? Bij een deel van de inwoners zal de ondersteuning gericht zijn op het stabiliseren van verdere achteruitgang, maar ook bij deze groep kan de ondersteuningsbehoefte variëren, bijvoorbeeld omdat vanuit algemene voorzieningen of vanuit het sociaal netwerk extra ondersteuning mogelijk wordt.

Een aflopende toewijzing is een moment om deze evaluatie uit te voeren met betrokkenheid van inwoner, wijkcoach en zorgaanbieder om de situatie opnieuw tegen het licht te houden en de benodigde ondersteuningsbehoefte opnieuw te bepalen. Tegelijkertijd geeft dit ook onzekerheid bij de inwoner over de ondersteuning, waarop daarna gerekend kan worden.

We zien dan ook de volgende voordelen om langer of voor onbepaalde tijd te gaan toewijzen:

- Het geeft duidelijkheid en rust/minder stress bij de inwoner.
- Het beperkt allerlei acties bij wijkcoaches en aanbieders om toewijzingen (steeds) te verlengen en kan daarmee bijdragen aan het verlagen van de werkdruk en de administratieve rompslomp.

We zien echter ook een aantal risico's met maatregelen om deze risico's te beheersen:

- Het blijft gewenst om periodiek met de inwoner en de aanbieder te monitoren of de toegewezen zorg nog passend is. Dit kan ook zonder aflopende toewijzing, van belang blijft dan wel dat de evaluatie wordt uitgevoerd. Hierover zullen dan duidelijke afspraken met zowel de sociale wijkteams als met de aanbieders gemaakt moeten worden.
- In het verlengde van het bovenstaande: hoe borgen we dat de zorgaanbieder ook meewerkt aan deze periodieke evaluatie?

In de huidige inkoop Eisen is opgenomen dat de aanbieder zes weken voor afloop van de toewijzing een evaluatie voorbereidt met de wijkcoach. Indien de toewijzing voor onbepaalde tijd is afgegeven, is er dus geen verplichting voor de aanbieder om periodiek te evalueren.

Van belang blijft dat de aanbieder meewerkt aan een dergelijke tussentijdse evaluatie om te borgen dat de toegewezen zorg passend is. Indien de zorgvraag toeneemt, mag verwacht worden dat de aanbieder ook belang heeft bij een tussentijdse evaluatie indien de huidige zorg niet langer passend is. Zonder druk van een aflopende toewijzing en wanneer minder ondersteuning passend kan zijn, kan de prikkel om mee te werken aan een dergelijke evaluatie minder zijn bij een zorgaanbieder.

Datum : 30 januari 2024
Zaaknummer : 4071688
Pagina : 4

Mocht dit tot problemen leiden, dan zullen de regionale inkooporganisatie en de gemeente hierover in gesprek gaan met de betreffende aanbieder.

- Kan de wijkcoach de lopende toewijzing aanpassen als naar inschatting van de wijkcoach er minder zorg nodig is, maar de inwoner hier niet aan mee wil werken? Dit blijkt mogelijk, mits de situatie aantoonbaar veranderd is t.o.v. de situatie ten tijde van het afgeven van de toewijzing. De wijkcoach moet dit dan goed onderbouwen in het aangepaste zorgplan/de beschikking, zowel bij de start van de zorgtoewijzing als bij het aanpassen ervan.

Dit geldt ook voor het tijdig signaleren wanneer de Wlz (Wet langdurige zorg) beter passend is voor de inwoner.

Ook hier ligt een belangrijke rol voor zowel de aanbieders als de sociale wijkteams om hierop te sturen.

Consequenties

Via sociale wijkteams zullen inwoners in bepaalde situaties langer of voor onbepaalde tijd zorg toegewezen krijgen. We maken hier nu een start mee en doen hier de komende periode ervaring mee op. Ook verkennen we of in meer situaties langer of voor onbepaalde tijd zorg kan worden toegewezen. Dit kan leiden tot verdere aanpassing van het nu voorgestelde toewijzingsbeleid en de bovenstaande criteria. Uiteindelijk zullen we de definitieve criteria verwerken in de beleidsregels voor Wmo en jeugdzorg. Hierover informeren we de raad.

Het langer of voor onbepaalde tijd toewijzen leidt niet op voorhand tot extra inzet van zorg en daarmee tot financiële effecten. In de huidige situatie worden kortlopende toewijzingen ook vaak verlengd.

Communicatie

Het gewijzigde toewijzingsbeleid is gecommuniceerd naar de sociale wijkteams. De wijkcoaches worden hierover geïnformeerd en passen dit toe in de uitvoering.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch

Bijlage

- Advies van de Adviesraad Jeugd & Wmo (inclusief aanvullend advies van het APCG) en de reactie van de gemeente op de afgegeven adviezen